Ч. 20 (13.259). Львів, неділя 29. січня 1933. Poczłowe opłata ziłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	4·00 зол.
Чвертьрічне	12·00 „
Піврічне	24·00 „
Річно	48·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв. Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ювилей Радянської України.

Фальшувати історію України є старим московським звичаєм. Його дотримують більшовики так-же пильно, як і старі царські історики, а навіть із тих-же самих причин. Як перші так і другі намагаються доказати тотожність історичного шляху Московщини й України. Святкуючи пятнацятилітний ювилей радянської України кілька місяців по ювилею цілої Радянщини більшовики намагаються стерти з людської памяти геройську боротьбу українського війська та населення за волю батьківщини проти московської навали та представити утворення Радянської України вільним ділом самих українців.

Офіціяльні більшовицькі історики зазначують як початок Української Радянської Республики перший всеукраїнський зїзд Рад у Київі. „Ізвестія" з 26. грудня пишуть про цю історичну подію так: „Зірваний у Київі Центральною Радою зїзд перенісся до Харкова, де 26. грудня н. ст. 1917 р. відбувся разом з донецько-криворіжським зїздом рад перший всеукраїнський зїзд рад, який оголосив неважність влади націоналістичної української Центральної Ради..."

Про правне єство „українського" уряду, утвореного харківським зїздом рад звичайно нема чого й говорити, але й фактично він нераз мусів опускати на довший час не лише Харків, а й територію України взагалі, та переноситися до Московщини. Не можуть навіть „Ізвестія" замовчати того, що боротьба з українськими повстанцями закінчилася більше менше з кінцем 1920 року.

Святкування ювилею Радянської України складається головним чином з наведення згаданих уже кілька разів при інших обставинах дуже сумнівних статистичних дат про дуже сумнівні досягнення українського промислу, куплені цілковитою руїною українського сільського господарства. Ілюстрація більшовицьких досягнень на Україні висловлена в рублях, що так часто міняють свою вартість, не дає взагалі ніякого поняття про дійсні відносини.

Найбільше більшовики хваляться Донбасом. Там заведено, мовляв, найновіші технічні прилади й урядження в копальнях вугля, тоді, як його бракує навіть для залізниць, а деякі більшовицькі установи опалюють лише двічі на тиждень. А що населення терпить від зимна, то цим уряд клопочеться дуже мало.

У 1913 році відливали 2,9 міліонів тон чавуну, а в 1932 аж 5,1 міліонів. Про його якість не будемо говорити; яким чином більшовицькі математики знають кількість річної продукції вже перед кінцем року — це вже їх справа. Зрештою, колись історію писали на основі гороскопів, але коли їм навіть повірити, то треба признати, що досягнення ці не дуже значні, особливо беручи під увагу збільшення населення за 20 років та ту обставину, що воно позбавлене довозу відповідних металевих виробів зпоза кордону.

Так-же стоїть справа і з іншими досягненнями. „Великий розмах осягнув розвиток хемічного промислу на Україні", пишуть „Ізвестія". Тимчасом мило зробилось для населення України недосяжним люксусом. Так само пишуть про розвиток легкого українського промислу зокрема вовняного, трикотажного, кравецького і шевського. А недавно мені довелося розмовляти з одним швайцарським інжиніром, що в складі екскурзії „Інтуріста" відвідав між іншим Харків та Київ, і той оповідав мені, що порядно одягнені там хіба військові та урядовці. Туристи були одягнені звичайно, по подорожньому, але в Київі пробували пальцями їх одяги, як дикуни торкають здивовано шкіру білих мандрівників, та подивляли недосяжну якість европейських черевиків.

Щодо хліборобства, то „Ізвестія" хваляться з нагоди ювилею лише головно переведенням колективізації та поширенням площі засіву; ніяких порівнань кількости зібраного збіжа ані з 1913 ані з якимсь іншим роком з добре зрозумілих причин нема. З тих-же самих причин нема ніяких відомостей відносно ювилею пятнацятилітнього нищення худоби та цілого добробуту українського селянства.

Але дійсного стану сучасних відносин на Україні не спромоглися затерти і самі писаки з московського центрального органу, який при кінці врочистої передової пише: „УСРР зустрічає своє пятнацятиліття величезними перемогами на фронті соціялістичного будівництва, але поруч з тим ми маємо на Україні низку неперебутих проривів, як по лінії промислу так і особливо по лінії головніших хліборобських кампаній. Серед цього полишення позаду особливо не можна дозволити запізнення республики по лінії збору збіжа. До цього часу на Україні не зломано саботажу куркулів, досі ще багато колгоспів та радгоспів, районів, областей (особливо Дніпропетровська та Одеська) та й сама республика в цілому не спромоглись, користуючись досвідом боротьби за збіжа тисяч передових колгоспів України по більшовицьки виконати пляв збору збіжа. У цьому полишенні позаду особливо ролю грають радгоспи, які не змобілізували всіх сил на зліквідування прориву в темпах молочення та здавання збіжа".

Для комуністичної партії більшовиків України ювилей припав справді на дуже сумний час. Число 520.804 комуністів на 40 міліонів населення України справді не багато, особливо, коли взяти під увагу, що крім українських яничарів між ними „комуністами" є багато москалів і жидів; число комуністів українців не творить у всякому разі й одного відсотку населення України; але й цю частину відсотку поважно зменшує чистка партії та редукція радянських урядовців. Пасивний опір все більше шириться й у партійному апараті на Україні, бо й комуністи бояться лишитися цілком без хліба, а пасивний опір населення чимраз більше зростає.

Коли „Ізвестія" запевняють, що радянська влада усталюється на Україні на завжди, то вони очевидно дуже помиляються.

М. Данько.

„Вспулжицє" на звалищах українських шкіл...

Короткий зміст промови посла Д. Великановича на бюджетовій комісії сойму, при розгляді бюджету міністерства освіти 23. ц. м.

НІ ОДНОЇ СПРАВИ УРЯД НЕ ПОЛАГОДИВ.

Стверджую, що ні одної справи української культури, про яку я казав тут минулого року, уряд не розглянув і не полагодив. Що більше, 1932-ий рік приніс нам нові докази, що крім слів панове для нас не маєте нічого більше. Нині забираю слово тільки для предложення характеристичних матеріялів до історії польсько-українських відносин, без надії, що скоро наступить зміна на краще. Декілька прикладів:

1) освітню фундацію „Народній Дім" замісць віддати під кураторійну управу українських освітніх установ і тим самим дати змогу користати з неї всьому українському народові, якого жертвами фундація повстала, офіціяльні чинники зробили політичним засобом для дошкулювання українському громадянству. Майно віддали в руки одиниць, які довели до матеріяльної руїни та інтервенції суду через задовження на суму 2-х міліонів золотих.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ МЕДИКІВ не відбудуться.

2) Кожного року домагаємося справедливого трактування нашої академічної молоді, яку повинні приймати на університет у пропорціональному відношенню до числа українського населення в Польщі. З року на рік цей стан щораз гірший, бо через високі оплати і політику університетських чинників, а головно фахових факультетів (як медицина, ветеринарія і техніка) наша молодь позбавлена можностп вищої освіти. Ще гірше діється по скінченню студій, бо щойно тоді молодий чоловік по довголітній праці не допущений виконувати свого звання, марніє і попадає в розпуку.

3) Ми домагалися, щоби по всіх школах термін „український" був офіціяльно признаний. Цього не зроблено, а доведено, що польське вчительство, інспектори і духовенство слово „український" заїло поборюють і допускаються у школі образи нашої нації.

4) Наша вимога апробувати прегарний діточий журнал „Світ Дитини" від кількох літ не задовольнена тому, що треба нашій дітворі накинути анальоґічні польські журнали. До шкільних бібліотек не допускають поважніших українських творів, а завалюється їх дрібничками або польською україножерною літературою у роді „Огнем і мечем".

5) У справах українського учительства предкладав я кілька місяців тому меморіял безпосередньо п. міністрові, та на жаль безуспішно. Під покришкою устійнювання учительських етатів усунули нам передовсім з Волині майже всіх українців-учителів галичан. На основі розпорядку міністра заборонено приймати учительських кандидатів з чужих територій. Наслідком того розпорядку на терені львівської території українські кандидати не можуть дістати посади, бо

їх місця заняли вже вчителі поляки, які не знають української мови, а до інших кураторій наші кандидати не мають уже доступу.

6) До шкільної адміністрації не допускають громадянського чинника, а тим менш українців. Інспектора-українця у львівській кураторії нема ні одного, а в міністерстві освіти також нема ні одного українця. Є комісії для шкільних програм і підручників, створено державну раду виховання, але для представника українського народу там нема місця.

7) Не даєте ніяких субвенцій на будову шкіл по наших селах. Не даєте ніякої помочі нашому приватному шкільництву, навпаки робите йому щораз нові труднощі.

ТРИ ПОТРЯСАЮЧІ СПРАВИ.

Три справи потрясли глибоко наше населення: а) новий шкільний устрій, б) молитви, в) плебісцит за українську мову навчання.

Від 1920 р. наш стан посідання у шкільництві в прискореному темпі малів. Скасовано українські катедри на львівському університеті. Майже зовсім знищено народне шкільництво, знищено шкільну автономію. Шкільними підручниками в українській мові влада не цікавиться. Зате у польських підручниках, як нпр. історія Польщі Левицького є уступи, які ображують український нарід. Число українського вчительства малів через усування старих сил і неприймання нових учительських кандидатів українців. Промовець наводить характеристичні конкретні приклади, як повітові інспектори вигризають з посад вчителів-українців.

Закон Ґрабського з р. 1924 переводить руїну українського шкільництва значно скорше, ніж він сам сподівався. Пані посолка Яворська в мин. році переконувала нас, що утраквізм є найкращий для витворення українсько-польського співжиття. Однак цікаво, що те „спулжиціє“ витворюється на трупах українських шкіл.

Дальше обговорює промовець новий шкільний закон, втрати, які поніс український нарід у середньому шкільництві, та труднощі, які виходять при виконуванню цього закона супроти приватних шкіл. Дальше стверджує, що уряд не задумує зовсім отворити хочби одну фахову українську середню школу. Бажали би ми знати, які наміри має міністр в орґанізуванню ліцею для української дітвори.

ДЕ УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ?!

Зголосив уряд законопроєкт про академічні школи. Однак про справу оснування українського університету у Львові всупереч законові з р. 1922 царює глуха мовчанка. З притиском мушу підчеркнути, що 20 проц. громадян української народности в Польщі виконує законні обовязки в державі, але від держави нічого не дістає. Від громадян українців жадають льояльности, але уряд супроти українців тої льояльности не признає.

Дальше подає кілька примірів про шкідливість нового закону в практичному застосуванню до нашого приватного шкільництва, про шикани тернопільського воєвідства в справі шкільних домівок, а навіть діточих садків, та вказує на величезні труднощі при орґанізуванню приватного шкільництва на підставі нового закону. Дальше оповідає про хрестний шлях учительства та наводить приклади, як м. і. ріжні старостива інтерпретують закон, що вимагає від учителя „опінію льояльности“ від адміністраційних чинників. Зокрема торкається промовець справи звільнення посла Артемюка у Бересті, який вже вчить 17 літ та якого тепер нараз позбавлено засобів до життя. Львівська кураторія накидує українським школам чужі учительські сили, але рівночасно забороняє приймати жидівські діти.

МОЛИТВИ І П. ҐАДОМСЬКИЙ.

Дальше обговорює відому справу зловживань польського учительства в ділянці шкільних молитов у народніх школах. Ставить вимогу, щоби міністр перевірив, кому залежало на викликанню тої молитовної справи і яка ціль була в цьому.

Вкінці найдовше задержується над справою останнього плебісциту на українських територіях. Обговорює поодинокі зловживання всіх польських чинників, як учителів, війтів, поліції, а на останку відомий розпорядок львівського куратора про нотаріяльні уповноваження для тих, що доручають декларації. З пресового спростування п. Ґадомського виходить, що або куратор Ґадомський не послухав п. міністра і свого розпорядку не відкликав, або ділав в порозумінні з міністерством. Не маємо надії, щоби п. міністр витягнув службові консеквенції до львівського куратора, та його дорадників референтів і зробив кінець подібним зловживанням на будуче.

СКУПА ВІДПОВІДЬ МІНІСТРА.

На промову пос. **Великановича** відповів міністр тільки у двох справах, а саме: у справі молитов і плебісциту. Він заявив таке: „Щодо шкіл національних меншин, то випадок з молитвою полягає на непорозумінню. Внаслідок відпустки урядовців наступив недогляд. Виключаю можливість в Польщі, щоби дитина не могла молитися в своїй батьківській мові. Щодо плебісциту на терені львівської кураторії, то стверджує, **що розпорядок куратора був неслушний і міністерство його відкликало**“ На оклик п. Великановича, що куратор це злегковажив, міністр заявив, що „цю справу вияснить“. Тільки й усього про українське шкільництво й українську культуру у Польщі...

Хліборобські внески Українського Клюбу.

Дня 21. І. ц. р. відбулося засідання земельної комісії сойму, на якій найшлись 4 внески Українського Клюбу — а саме: 1) у справі замкнення границь на імпорт до Польщі збіжа, рижу і товщів, 2) кредиту на штучні погної для гірських околиць львівського і станиславівського воєвідства, 3) про кооперативні згони худоби на селі, 4) у справі віддовження рільників.

Перші два внески реферував **пос. Тершаковець.** Щодо першого внеску вказав референт, що його Клюб ще в 1930 р., лякаючись сильної знижки цін на господарські продукти, зголосив до міністерства хліборобства цілу низку дезидератів, прохаючи передусім не допустити до краю цілого ряду рільної і звірячої продукції. М-ство хліборобства поставилось тоді до тих бажань неприхильно, але життя примусило уряд, що він сам дещо із тодішніх українських дезидератів вже зреалізував, з тою ріжницею, що — запізно. Промовець вичисляє подрібно ті хліборобські продукти, які страшне втратили на ціні через зовсім зайвий імпорт зза кордону.

Навіть у минулому році, коли уряд, ідучи за домаганням ріжних соймових внесків у справах ввозу та бажань господарських організацій, у великій частині обмежив ввіз тих продуктів до краю, то всеж і в цьому році ввезено до краю до дня 1. листопада 1932. досить велике число земельних і звірячих продуктів та їх перетворів. Збіжа, муки, висівків і рижу, рільничих товщів, масла і бриндзі, лоїв, живих свиней і поросят, — разом того краму й живого товару ввезено на загальну суму 45,228.000 зол.

Референт поставив домагання на найдальше обмеження ввозу вище наведених продуктів, що спричинить підвишку рільних цін і звірячих продуктів внутрі краю.

Представник м-ства рільництва признав, що внесок Українського Клюбу є доцільний і узасаднений, однак його постуляти вже сам уряд частинно реалізує, або буде старатися зреалізувати. Зате представник м-ства промислу і торговлі заявив, що ввіз рижу до краю є в інтересі загальної розбудови пристані в Ґдині і її лущарні та що не може згодитись на обмеження імпорту рижу. (Лущарня рижу є приватною акційною спілкою).

За внеском заявилося 9 голосів проти 12. НПС здержалося від голосування. Проти внеску голосувало тільки ББ.

Потім **пос. Тершаковець** реферував **2-й внесок** про кредити на погної. Тому, що гірське населення виїмково таке зубожіле, що не то, що не має защо закупити нових погноїв на весняні засіви 1933 р., але ще довжне за погної з 1931/32 р., Клюб домагається помочі у формі довгоречинцевого і низькопроцентового кредиту, котрий гірське населення української народности повинно одержати за посередництвом у-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. СІЧНЯ 1933.

П. КАЛЕН.

Новий Рік у Данії.

Стеґе на Меені, 2. січня 1933.

Замісць плянованих трьох днів довелося у Марібо пробути цілий тиждень. На те воно Данія! Зложити візиту чотирьом родинам не вдається так скоро. Ялинка, чоколяда, кава і товариство у знайомих пп. Гаґеманів в останній вечір... Щойно в суботу рано перед Новим Роком покидаємо Марібо.

Автом (тут називають його коротко „біль“, бо так вирішили колись у приватному плебісциті), разом з п. Гаґеманом їдемо до двірця. „Льоланд-Експрес“ прийшов із Накскова коло пів девятої. Ще кілька хвилин і ми розстаємося на невідомий час...

У поїзді мало людей. Кількох селян жваво дебатує над прикрим станом данського сільського господарства. „Автаркія“ дає себе сильно відчути!... Десять хвилин рівними полями (найвищі „гори“ на Льоланді мають тільки до 28 метрів над морем) їдемо до Саксксбінґа. Це також старовинне місто, де мешкає трохи понад 2000 людей. Цукроварня домінує. А далі до Нікебінґа вже переліски і горби. — немов перехід до Фальстера, який відділено від Льоланда проливом „Ґульдборгсунд“ („Пролив Золотого Замку“). Довгі — залізничий і розвідний електричний — мости лучать оба острови. Понад 200 метрів греблею і сорок метрів над водою.

Нікебінґ-Фальстер може тут сміливо славитися як „велике“ місто. Воно має 14.000 мешканців. Його початки сягають до XI. ст. Ще за сербо-лужицьких часів стояв тут доступний замок. А перед двома століттями — сім літ після сумної Полтави — перебував тут Петро Московський. Останні Романови в 1898 відбудували його дім. Ця памятка наслідника Івана Ґрізного і попередника Сталіна тепер є окружним музеєм.

Ледви встигаємо оглянутися по місті, як надходить поїзд, що має нас відвезти до найстаршого купецького міста на Фальстері, Стубекебінґа. У ньому живе понад 2000 душ. Доброї пів години веться залізниця на схід і північ поміж ріжними селами. Тут ще помітніше краєвид міняється з одноманітно-рівного, немов десь на Київщині, на перерізно-підвищений, немов наше Поділля.

Молодий данець розпізнає чужинця й радо сповідає про свою батьківщину та пояснює її відмінність від інших европейських країв.

— Уявіть собі мою подорож з Орґуса на Юлянді, де я вчуся, до моїх батьків у Нікебінзі на Фальстері! Віддаль може 200 кільометрів, а я мушу аж девять разів пересідати з поїзду на корабель...

Ще не скінчив, як ми приїздимо. Коло самого двірця пристань. „Ґренсунд“ („Зелена Протока“) перед нами. За нею Меен, один із найкращих островів Данії з його крейдяними скелями та його плодючою землею

Майже годину чекати на черговий пароплав.

*

Є що оповідати про Данію. Вона всім відома, але її мало хто знає.

Це одинока країна світу, яка без війни найкраще виграла війну. Її територія зросла після миру 1919 р. на 10 відсотків. Замісць округло 39.000 кв. км., що їх ми подали у дописі з Марібо („Різдво в Данії“, „Діло“ ч. 6), Данія збільшилася до 43.000 кв. км. Це одно з небагатьох справедливих рішень у Версалю, бо ним направили кривду 1864 р., коли „Сендер-Юлянд“ або „Шлезвіґ“ по німецьки завоювала Німеччина.

Хоч і збільшена, але всеж на 20 відсотків менша від галицької землі. Данія буквально роздріблена на шматки і шматочки. Ми згадували попереднього разу про 150 островів. Це тільки головні, з яких коло 100 має постійних мешканців. Усього Данія має аж 525 шматків землі розкинених між Балтійським і Північним морями та частинно (Феройські Острови) на Атлянтику. До властивого континенту Европи належить тільки півострів Юлянд.

Аби краще уявити собі данську територію, згадаймо, що її кордон суходолом має тільки 65 кільометрів, а її береги округло 7500 кільометрів! Колиб узяти цілу данську землю і зложити з неї квадрат, то межа-побережжя такого теоретичного квадрату мало перевищилаб 800 км.

І ось така країна з гордістю оглядається на велику історію, високу культуру та цивілізацію!

(Продовження буде.)

країнських кредитових кооператив. Тому внесок жадає від уряду негайної помочі в формі приділу щонайменше 200.000 зол. Проти внеску заявився представник Клюбу ББ. Внесок голосами ББ. провалився.

Дня 25. січня ц. р. на засіданні земельної комісії обговорювали дальші два внески Українського Клюбу, а саме про кооперативні згони худоби і безріг та про віддовження рільників, власників дрібних господарств.

Перший внесок реферував пос. **Луцький.** Відповідаючи представникові м-ства рільництва на його заміти, що вийшов обіжник, що адміністраційна влада в кожнім випадку має давати дозвіл на подібні згони худоби, пос. Тершаковець звернув увагу на високі торгові оплати за згін худоби на міських торговицях, через що міста нерадо дають такі дозволи..

Другий внесок про віддовження рільників реферував **пос. Тершаковець.** Ціллю внеску Українського Клюбу є доповнити прогалини розпорядку Президента Річипосполитої з дня 23. серпня 1932 р. про створення роземчих. урядів для кредитових справ дрібної земельної власности, а саме, щоби кошти, получені з утворенням і утриманням роземчого уряду, несли по половині тимчасова повітова управа і державний скарб. Дальше, щоби терміни сплати, належних вже платностей замісць 3-х літ розложити на 10 літ.

Після обширного, докладного фахового реферату забрав голос представник м-ства рільництва, признаючи, що урядовий розпорядок неповний, але уряд — мовляв — випрацьовує новий проект нормування сплати довгів дрібних господарств.

З огляду на цю заяву референт згодився відложити полагодження справи до спільного обговорення внесків.

Після кривавих подій в Дрездені.

БЕРЛІН, 27. І. ПАТ. Криваві сутички поліції з комуністами в Дрездені на комуністичному вічу відбилися сильним відгомоном в цілій публичній опінії. Свідчить про це комунікат, що заповідає оголошення виїмкового стану. Правицева преса домагається закриття ком. партії, опираючись на вислідах слідства, яке ствердило вину комуністів. В саському соймі комуністи і соціял-демократи внесли інтерпеляцію в справі подій. Комуністи твердять рішучо, що перші стріли впали від поліції, вказуючи на недостачу ранених серед поліцаїв. Міністр внутрішніх справ боронив поліцію, запевнюючи, що вона ділала у власній обороні. На знак протесту робітники більших промислових заведень розпочали маніфестаційний страйк.

Поголоска про Гітлера.

БЕРЛІН, 27. І. ПАТ. Пізним вечором появився півофіц. комунікат, який стверджує, що всупереч поголоскам про намірену димісію Шляйхера зі становища канцлера, він зовсім не думає уступати. На конвенті сеніорів державний підсекр. Плянк зажадає іменем канцлера, щоби партії заняли становище супроти уряду. Вечором почали кружити версії, що Гітлер зрезиґнував з опору й згодився на участь націонал-соціялістів у президіяльному уряді.

Радянський бюджет.

МОСКВА, 27. І. ПАТ. На засіданні ЦКВ Радянського Союзу комісар фінансів Гринько зреферував бюджет на 1933 р., що замикається цифрою 34.600 міліонів рублів по стороні доходів і 33.500 міліонів по стороні видатків. Видатки на військо побільшені на 230 міл. рублів, або на 19 проц. в порівнанні з минулим роком. Тепер сума цього ресорту досягла 1440 міл.

Форд закрив свою фабрику.

НЮ-ЙОРК, 27. І. ПАТ. Велику сензацію викликала тут вістка з Дітройт, що управа заведень Форда закрила нагло на необмежений час всі відділи своєї фабрики самоходів. Сто тисяч робітників осталося без праці. Конфлікт повстав наслідком того, що робітники одного відділу фабрики покинули працю, не годячись на обниження платень.

Бора в Трієсті.

ТРІЄСТ, 27. І. ПАТ. Від кількох днів панує тут незвичайно сильний вітер бора, якого швидкість доходить до 130 км. на годину. Наслідком бори багато кораблів не може причалити до пристані. На вулицях міста протягнули шнури, щоб улекшити рух прохожим. Вихор кинув багато осіб, що находилися на вулицях, об землю та мури, наслідком чого вони сильно потовклися.

Як господарять москвофіли.

До чого довела народні установи невідповідальна господарка москвофільських провідників.

V.

„РУССКІЙ РЕВІЗІЙНИЙ СОЮЗ".

Цей Союз, що має обєднувати всі „русскі" кооперативи в краю, має **ок. 220 членів-кооператив** (РСУК обєднує, як відомо, понад 3.000 членів). Одначе стан тих „русских" кооператив **просто трагічний,** бо з них тільки 2 (словами: дві) активні! Решта, себто буквально всі — є кооперативами пасивними, а багато з них є **просто розсадниками не кооперативної ідеї, а деморалізації,** яку ведуть кооперативні управи на місцях, зробивши собі з тих кооператив джерело наживи. Контроля тих членів-кооператив з централі є — делікатно кажучи — **невистарчаюча,** чому годі дивуватися, коли зважити, що директор „Русского Ревіз. Союзу" **К. Ганасевич** виїздить собі що року за гроші тогож Союзу на студії до Познаня (так студіює вже три роки!), а до Львова вертає тільки на свята і на ферії. Тепер матеріяльний стан „Р. Р. С." дуже тяжкий і він не має грошей навіть ревізорам на дорогу; не помогли ні редукції персоналу, ні знижка платень, ні заходи дістати субвенції з Нар. Дому чи від польського уряду. Нині **„Р. Р. С." не має вже чим оплатити урядовців, його ситуація просто безвиглядна.** Також управу „Р. Р. С." зєднав собі **ком. Бачинський** і то обіцянкою, що виєднає для нього 5.000 зол. одноразової субвенції від уряду. „Сума" 5.000 зол. і то тільки обіцяна панам з управи „Р. Р. С.", найкраще вказує, в якому положенні опинилася та установа.

VI.

„РУССКІЙ ПРИЮТ".

Ця установа, що має давати захист студіюючій молоді, має **дві камениці при вул. Личаківській ч. 111 і 113.** Ще три роки тому „Русскій Приют" не мав ні сотика довгу; **нині він вже також поважно задовжений.** Завідував домами: ем. радн. дир. скарбу **Рудавський,** що вів зі всіми льокаторами непотрібні судові спори та видавав, не маючи на це права, „пособія" таким людям, що йому подобалися. Тепер предсідником „Русского Приюту" на місце емер. учит. Павенцького А. є д-р Кметик, а завідує домами еміґрант Нахмазов.

VII.

„РУССКАЯ ШКОЛА".

Засноване перед кількома роками т-во „Русская Школа", якого головою є **о. проф. д-р Т. Мишковський,** появилося на світ **як мертворожденe дитя.** Можна тільки дивуватися, як „Русская Школа", не оснувавши ні одної школи і не проявивши взагалі **ніякої культурно-освітної діяльности,** мала сміливість збирати в Америці при помочі Цебринського фонди на свої цілі. Багато він, що правда, для неї не зібрав, бо весь її маєток уже разом зі збірками в Галичині не перевищає суми **двох тисяч долярів.** Усі ті гроші „добре і певно" ульоковано в „Защиті Земли"...

VIII.

„ГАЛ.-РУССКАЯ МАТИЦА".

І це товариство, що колись розвивало доволі живу наукову діяльність, **а нині є цілком мертве,** не маючи припливу свіжих соків, попало в довги. Його **камяниця при вул. Жовківській ч. 28** не приносить ніякого доходу, бо льокатори за виїмком одного не платять. Дивуємося, пощо це т-во ще взагалі істнує і яка його справжня ціль...

IX.

„НАРОДНАЯ КОНТОРА", „РУССКІЙ ГОЛОС" І „ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ".

Ті два тижневі органи т. зв. „Русскої Селянскої Орґанізації", перший у російській мові для інтеліґенції, другий в українській для народу, **веґетують увесь час через недостачу передплатників.** До того як усюди, так і в „Народній Конторі" та в обох тих органчиках пригніздилося **більше людей, як їх треба.** Ще два роки тому було занятих в редакції „Р. Г." і „З. і В." та у спільній з ними „Нар. Конторі" аж 6 осіб. Нині є там 4 особи: **Сірко-Білинський, Яблонський, Марко та Продан.** З них Марко мав би вести політично-орґанізаційну акцію на провінції та їздити як делеґат. В дійсности на провінції його майже не видно. Зате ходить він щоденно до всіх „русских обществ" на „приємну розмову", а найчастіше пересиджує в канцелярії Нар. Дому в очікуванні на дир. Слезюка, аби видобути від нього хочби жебрацьку допомогу на редакцію чи контору навіть в сумі 15—20 зол.!

Щодо редактора „Русск-ого Голос-у **Сірка** Білинського (псевдоніми: Каренін і Бондаренко), то він пише у своїм органі „залежно від обставин": раз його статті цареславно-москвофільські, довший час були напів більшовицькі, якийсь час писав він в „українофільськім" дусі (коли звертається до митрополита Шептицького по субвенцію!), а що якийсь час пише і в „польонофільськім дусі". В останньому часі він саме пропагує **„русско-польське обеднання" для знищення українців та від довшого часу ні словечком не згадує про „діяльність"** М. Бачинського, хоч давніще оба органи „Р. С. О" його особу завзято поборювали. Таємниця того „завішення зброї", а навіть тісного порозуміння

між п. Бачинським і Сірком-Білинським, дуже проста: грошева допомога першого для обох ... газет. Справа така, що довги за друк тих газет у Ставропігії зростали від числа до числа (тижнево 900 зол.), а не було їх чим покрити (довги ці перейшли в листопаді м. р. суму 11.000 зол.). Тоді Бачинський скаптував собі зовсім легко оба пресові органи „Р. С. О." тим, що дав Сіркові-Білинському **вексель на 5.000 зол.** Таким чином **Бачинський купив собі і „Р. Г." і „З. і В.", і тимсамим цілу „Р. С. О." за розмірно дуже дешеву ціну** та має тепер спокій, бо в москвофільському таборі нема нині органу, який міг би виступити проти його господарки в „Нар. Домі" і проти всяких інших його ходів.

*

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У вчорашньому (19) числі „Діла", в статті про **Ставропигійський Інститут** наслідком переложення точки в цифрі 40.000 зол. вийшла незрозуміла сума 400.00 зол. Дотичне речення має виглядати так: Сеніорат Ставропігії дав на рятунок „Защити Земли" кавційні вексли на суму 40-000 зол.

Лист з Параґваю.

Редакція „Українського Емігранта" одержала з Параґваю такий допис:

Переживаємо такі часи в Параґваю, як ви переживали в 1914 році. Уже пять місяців треває війна між Параґваєм і Болівією. Хоч Параґвай має лише міліон населення, бється успішно проти 4 з половиною міліонів болівійців. Досі здобули параґвайці яких 20 фортів. Коли зачиналася війна, болівійці хвалилися, що до 24 годин їх коні будуть пити воду з ріки Параґваю, а вони самі їздитимуть по вулицях параґвайської столиці Асунсіон. Це їм не вдалося. Винищили кілька тисяч своїх людей, винищили також Параґвай, який війни не хотів.

Еміґрувати до Південної Америки тепер нікому не можна радити. В ніодній республиці нема тепер добра. Скрізь ходять люди без роботи. Фабрики по більшій части закриті, бо нема збуту на товари. Залізних доріг ніодна південно американська республика не будує.

Параґвай може приняти в свої межі два, а навіть і три міліони людей. Але треба почекати аж покінчиться війна. Параґвай буде принимати таких людей, що схочуть осісти на землі і схочуть працювати. Землі є піддостатком і земля тут дуже добра під управу рижу, бавовни, кукурузи, тютюну і винограду. Найкаще буде, коли наші емігранти будуть приїздити з родинами і осідати на кольоніях, як це роблять німці та італійці.

Клімат здоровий, хоч може і загарячий. Але це залежить, де хто забажає осісти. Ближче Арґентини, в департаменті Вілля Енкарнасіон є вже українські кольонії, заселені переважно емігрантами з Волині. Деякі з кольоністів вже доробляються і живеться їм не погано.

На поміч параґвайського уряду числити не можна, бо він не богатий. Але землю дає даром. Від земельного банку можна дістати насіння і знаряддя на догідні сплати, або за зворотом коштів в продуктах.

Фуерте Олімпо, 17. XI. 1932.

І. Падучак.

Ірляндські вибори.

ЛЬОНДОН, 27. І. ПАТ. На основі останніх звітів вислід виборів до ірляндського парляменту є такий: партія Де Валери добула 44 мандати, партія Косґрейва 26, центрум 4, незалежний лейбурист 1.

По широкому світі.

— Минулого тижня вмерло у великих анґлійських містах на ґрипу 1.589 осіб, з того в Льондоні 570.

— З приводу 74-их роковин уродин б. цісаря Вільгельма II. провід німецько-національної партії вислав до Дорн привітну телеграму.

— З нагоди побуту короля Олександра в Букарешті обговорювали справу створення безпосередньої залізничої комунікації між Румунією і Югославією.

АМЕРИКАНСЬКЕ ПИВО — 3-ПРОЦЕНТОВЕ.

Правна комісія сенату ухвалила проект закону, який позволяє продавати пиво й вино під умовиною, що ті напитки не матимуть більше алькоголю як 3.05 проц.

Колюмбійсько-перуві'янський конфлікт у Союзі Народ'в.

ЖЕНЕВА, 27. І. ПАТ. Нинішне засідання Ради Союзу Народів виповнила дискусія на тему колюмбійсько-перувіянського конфлікту наслідком перувіянської окупації колюмбійського порту Летіція. Перу заперечує Колюмбії права до поліційної акції проти повстанців, грозячи, що це може довести до війни. Обсерваційний комітет запропонував Раді вислати дві депеші урядові Перу, які звернули би його увагу на обовязок не робити перепон поліційній акції влади проти повстанців, а колюмбійського уряду на конечність уникати перувіянської території.

Перувіянський делеґат заявив, що тревалий мир можна зберегти тільки при ревізії істнуючих трактатів. Колюмбійський делеґат підкреслив, що його уряд хоче привернути леґальний стан, зазначуючи, що трактати треба шанувати. В томуж дусі заявилися делеґати польський і французький.

До Вп. Передплатників

Передплата на ЛЮТИЙ 5 зол.

Вчорашня передова стаття вияснила причину звишки передплати з 4'— зол. на 5'— зол. місячно. Просимо наших Впов. Передплатник в надсилати передплату на лютий і біжучі місяці по 5 зол., а тих, що вже вислали передплату просимо доповнити рештуючу квоту.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

АНҐЛІЯ ПРОТИ УПРАВИЛЬНЕННЯ ДОВГІВ.

ВАШИНГТОН, 27. І. ПАТ. Приїхав тут із Вормспрінґс, осідку през. Розевелта, один із його господарських дорадників, Моллі. Він переговорював із держ. секретарем Стімсоном. Стімсон сказав, що досі не вислали відповіди до Анґлії на її ноту. Всеж зачувати, що Стімсон зредаґував уже відповідь і її заапробували оба президенти себто Гувер і Розевелт. Вони поручили вислати її до Льондону. В політичних колах думають, що британське меморандум рівняється відкиненню пропозицій управильнення справи довгів.

ВІЛЬНА ТОРГОВЛЯ В СРСР.

У Москві оповістили розпорядок, підписаний Молотовом і Сталіном, який позволяє колективним господарствам, людям занятим у колхозах і самостійним селянам в околицях зах. Сибірі, російських північних землях, Білоруси, Узбекістані, Туркменістані та Каракалпакії, які доставили приписану скількість збіжа за м. р., з вільної руки продавати збіже, яке їм остало.

—o—

ОХОРОНА НІМЕЦЬКОЇ МЕНШИНИ ЗА КОРДОНОМ.

БЕРЛІН, 27. І. ПАТ. Комісія закордонних справ райхстаґу радила під проводом Фріка, в присутности Найрата, над справою охорони німецької меншини за кордоном. Урядовий комунікат підкреслює, що радили головно над німецьким шкільництвом у Польщі.

—o—

ЛИШЕ КРІҐЕР ВИНЕН.

СТОКГОЛЬМ, 27. І. ПАТ. Головного контрольора рахунків концерну Кріґер і Толь, Геніґа, суд І. інстанції увільнив. Це тому, бо, як устійнили, відповідальність за ріжні неправильности в рахунках спадає особисто на Кріґера, а не на Геніґа, який не підозрівав, що ті операції мають характер проступку.

—o—

ПОЖЕЖА ДАНСЬКОГО КОРАБЛЯ.

ГАМБУРҐ, 27. І. ПАТ. Велика пожежа данського корабля „Альсія", який привіз зі Сіяму копру й ґуму, тревала два дні. Горіли в двох люках 4.000 мішків копри. Тому, що люки залила вода, корабель перехилився так дуже, що хвилинами здавалося перевернеться.

—o—

МУРИНИ ПРОТИ БІЛИХ.

ПАРИЖ, 27. І. ПАТ. У Льоанді, столиці Анґолі, портуґальської зах. Африки, поліційне слідство в справі кількох загадочних убивств, викрило ватагу муринів, що має на совісти чимало вбивств людей. До ватаги належало 50 муринів. У відкритій поліцією муринській криївці найшли отрую, якою мурини хотіли затроїти криниці в Льоанді, щоби витроїти білих.

—o—

НОВИНКИ

— **Школа танців Т. Витвицького.** 7. лютого ц. р. в салі „Руського Касина" („Народн. Дім" Рутовського 22/II. пов.), телеф. 63-46, починається 2-ий курс модних танців (для молоді й старших), а також курс народніх танків. Вписи і інформації там-же в днях 31. І., 1. II. та 6. II. в год. 6—7.30 веч. і підчас лекцій. 1295 2-[illegible]

— **Українське студентство в роковини бою під Крутами.** Пригадуємо всім студентським організаціям і установам: II. Краєва Студентська Конференція вирішила, що „роковини геройської смерти українських студентів у бою під Крутами є від сьогодні українським усестудентським святом". Так як і попереднього року, в день 30 січня 1933 р. українське студентство вшанує память поляглих під Крутами товаришів одноденною голодівкою, від якої не сміє відмовитися ніодин студент, ні одна студентка. Гроші, защаджені голодівкою, призначені на нар. цілі.

— **Оперетка в нашім театрі.** Весела оперетка „Мікадо", яку ставить у суботу попол. в год. 3-ій у салі „Ріжнородностей" трупа артистів ім. І. Тобілевича буде ведена не як досі ставили у нас оперетки, а дещо модернізована. Не тільки старші, але й молодь може скористати з цієї приємної та цікавої вистави.

— **Друга крамниця „Маслосоюзу" у Станиславові.** Громадянство Станиславова домагалося настирливо відчинення другої крамниці „Маслосоюзу" в околиці зал. двірця, аби в той спосіб могли користати й мешканці тої частини міста з першорядного набілу і загальновідомого найкращого масла тої установи. Тепер довідуємося з приємністю, що „Маслосоюз" сповнив це бажeння і з днем 28. ц. м. відчинив другу свою крамницю у Станиславові при вул. Третього Мая ч. 32. Віримо, що громадянство Станиславова поставиться з довірям до цього почину і піддтримає нову крамницю „Маслосоюзу" так, як вона на це заслуговує.

— **Т-во українських студентів-католиків „Обнова"** повідомляє своїх членів, що чергові сходини членів відбудуться в неділю, 29. ц. м. в год. 10. в домівці Т-ва. — **Виділ.**

— **Союз пластиків у Львові.** На основі рішення загальних зборів мистців-пластиків у Львові повстав професійний Союз мистців-пластиків як експозитура межимістового професійного Союзу мистців-пластиків у Польщі. Головою союзу став Андрій Пронашко, заступником інж. З. Гарлянд і Л. Лілле, секретарем Макс. Фаерріґ, скарбником Р. Сельський. Завданням союзу боронити професійні й матеріяльні інтереси мистців-пластиків, уладжувати вистави в краю та заграницею і культивувати товариське життя. Секретаріят союзу: Львів, вул. Тарновського 9/II. пов.

— **В Українському Науковому Інституті в Берліні** виголосив 27. ц. м. артист-маляр Роберт Лісовський виклад на тему „Мистецька творчість Петра Холодного".

СЕЛЯНИ МОЖУТЬ ЗНОВУ ПРИВОЗИТИ ДРОВА НА ПРОДАЖ.

На днях львівський маґістрат видав був розпорядок, яким заборонював селянам привозити дрова на продаж. Тепер відкликав цей розпорядок, тому селяни спокійно й далі можуть привозити дрова і їх тут продавати

—o—

ЯПОНІЯ ВИСТУПИЛА З ЛІҐИ НАЦІЙ.

„Юнайтед Прес" повідомляє з Токіо, що японський кабінет ухвалив постанову, що Японія виступає з Ліґи Націй. Сталося це наслідком неприхильного для Японії рапорту Літона та в звязку з нарадами комітету 19-х, якого тези Японія не хотіла приняти. В звязку з виступом Японії з Ліґи Націй мусить загостритися манджурський конфлікт.

—o—

ОБВИНУВАЧУЮТЬ 45 АПТИКАРІВ.

ЦІРІХ, 27. I. ПАТ. У Ціріху викрили велику афеpу торговлі наркотиками. 45 аптикарів обвинувачують у цьому, що видавали наркотики на неважні або сфальшовані рецепти

—o—

ВІДНАЙШЛИ ЗАЛОГУ ПОТОНУВШОГО КОРАБЛЯ.

МОСКВА, 27. I. ПАТ. Рятункова експедиція віднайшла 8 людей зі залоги корабля „Альбатрос", що в грудні м. р. затонув у Карському Морі. Доля решти залоги невідома. Її шукають.

УНІВЕР. ІНСПЕКТОР ОБВИНУВАЧЕНИЙ В ДЕРЖ. ЗРАДІ.

ГАМБУРҐ, 27. I. ПАТ. Велику сензацію викликало в Ґетінґені арештування адміністраційного інспектора тамошнього університету. Його обвинувачують у державній зраді.

—o—

ЛЮТУЮТЬ ПОШЕСТИ.

ЕССЕН, 27. I. ПАТ. У Надренії поширюється загально пошесть ґрипи, що часто кінчається смертю. В окрузі Зіґбурґ неадужав на ґрипу 50 відс. населення. У містах Дортмунд, Кельн і Ґельзенкірхен зачинили всі школи. В місцевості Феттер померло останніми часами 7 осіб. Крім ґрипи в Надренії поширюється й дифтерія. Останніми днями померло кілька осіб на цю недугу.

ФРАНКФУРТ н. М., 27. I. ПАТ. Наслідком ґрипи 8 шкіл зачинили зовсім. Крім того замкнули 100 кляс в інших школах.

— **35-ліття станиславівського „Бояна".** В суботу, 4. лютого ц. р. станиславівський „Боян" святкуватиме свій 35-літній ювилей. В цей день відбудеться в салі „Сокола" святочний концерт, на якому крім станиславівського „Бояна" виступлять „Боян" зі Львова і Коломиї та муж. хор „Думка". На концерті побіч цілого ряду знаменитих композицій буде виконаний злученими хорами твір композитора В. Барвінського: „О наша туго, наша пісне"... (до слів С. Черкасенка), присвячений станиславівському „Боянові" з нагоди його ювилею. Хорами будуть диригувати проф. М. Колесса зі Львова, проф. І. Смолинський, проф. І. Недільський, проф. Я. Барнич і мгр. Л. Крушельницький. Фортепяновий дострій спочиватиме в руках: дир. В. Барвінського і проф. д-ра Б. Кудрика зі Львова та пяністок: Ірени Ліськевичівної й Тетяни Лепківної. Після концерту відбудеться комерс в салях „Сокола". Привіти на це свято висилати на руки голови „Бояна", проф. Миколи Лепкого (вул. 3. Мая 40).

— **Мороз заломився.** Ніч на 26. ц. м. була переломова в сибірській стужі, яка панувала від двох тижнів над Европою. Температура в Польщі впала тоді в деяких сторонах (Сарни) до — 35°, а знад балтійських портів наспіла вістка, що море замерзло. Однак вже на протязі передполудня температура почала підноситися і в полудне термометер у Львові показував уже — 12°. Під вечір температура почала знову спадати, але не багато, бо в пятницю ранком було — 15°. В кожному разі мороз рішучо заломився, бо надтягнув західний вітер, що підніс температуру над цілою европейською територією.

— **Гостре стріляння артилерії.** 15-го лютого відбудеться гостре стріляння артилерії на боевій стрільниці в Замарстинові з напрямом стрілів зі Збоїськ на Бруховичі. З огляду на загрожуючу небезпеку здержать цього дня всякий рух осіб і звірят на терені боевої стрільниці Замарстинів від год. 7-ої до 14-ої. Здовж небезпечної території стоятимуть військові стійки, які не дозволятимуть ступати на загрожений терен. До тих заряджень треба безоглядно приноровлюватися.

— **Виплата підмог для умовних безробітних.** Міністр суспільної опіки затвердив внесення урядового комісаря ЗУПУ у Львові д-ра Стесловича на скреслення арт. 47 того заведення, наслідком чого час побирання підмог для безробітних умовних службовців зредуковано до 6 місяців. Тому що підмоговий фонд вичерпаний міністр затвердив внесення на затягнення позички з емеритального фонду. Наслідком того почали виплачувати безробітним умовим службовцям решту підмог (три четвертини) за місяць грудень м. р. Крім того западе рішення в справі виплати підмог за місяць січень ц. р.

— **Ще один кандидат на воеводу.** У Варшаві кружила вчора поголоска, що президент міста Кракова полк. Беліна-Пражмовський буде іменований в найближчому часі львівським воеводою. На цьому становищі має дістати спеціяльні широкі повновласти.

— **Пожежа в „Бібльосі".** В домі „Бібльосу" при вул. Японській ч. 7. у Львові вибухла пожежа в приватнім мешканні. Пожежна сторожа вогонь швидко вгасила.

— **Загадочний вмерлець.** На поли коло села Ксзнічі пов. Львів найшли трупа невідомої молодої дівчини, що лежала там уже кілька тижнів. Заходить підозріння, що то якась божевільна та що вона замерзла.

— **Памятник для Робінсона.** У місті Ґуль підготовляють будову памятника у честь Робінсона Крузо. Відомо, що в повісті Дефо вибрався Робінсон у морську подорож з міста Ґуль. Памятник зображуватиме Робінсона таким, яким знаємо його із давніх ілюстрацій: у звіриних шкурах, із рушницею і зі своїм червоношкірим товаришем „Пятачком".

— **Книжка жінки американського президента.** Небавком вийде у Ню-Йорку книжка жінки нового американського президента Рузвельта п. з. „Що жіноцтво може осягнути". Авторка хоче змалювати становище жіноцтва в Америці і вказати практичні способи, якими американки можуть у добі кризи дати собі раду із теперішньою крізою.

— **Відзначення французької шпигунки.** Велике враження в цілій Франції викликало відзначення ордером гонорової леґії пані Кромптон, яка під псевдонімом Марти Рішар відограла в часі світової війни визначну шпигунську ролю. Є це перша шпигунка, відзначена найвищим ордером французької республики за надзвичайну прислугу, яку зробила з патріотизму. На початку війни вона маючи іспит пільота, запропонувала французькому урядові зорганізування летунської лінії на службі французької армії. Коли цей проект відкинули, а її чоловік упав на фронті, Марта Рішар удалася з доручення французької розвідки до Мадриду, де відограла велику ролю як приятелька і співробітниця керовника німецької розвідки. Здобувши повне його довіря, передавала французам цінні воєнні інформації, які відвернули неодну велику небезпеку від Франції.

— **Ще про більшовицького аґента у Ватикані.** У звязку з поданою вчора звісткою про о. Ал. Давбнера, що відограв загадочну ролю у Ватикані і втік до більшовиків, довідуємося з певного джерела, що він не був особистим секретарем архиепископа Д'Ербіні, предсідника комісії pro Russia, тільки працював в орієнтальному інституті в Римі. Слід зазначити, що згадана вістка облетіла вже европейську пресу.

— **„Крі-крі" або колишнє „йо-йо".** В роках 1878—1879 опанувала була людство подібна „манія" як тепер „йойо". Але тоді звалася та забавка „крі-крі". Була це 5 цм. довга, на зелено помальована цинова жабка. Під сподом була вложена в ту жабку сталева, 1-цм. широка листовка, вистаюча дещо на верх. Коли її було потиснути до долу, то вона потім назад вертала до свого положення і видавала звук, подібний до „крі-крі". Ту жабку носили люди в руці або в кишени, а йдучи попри когось другого (зосібна хлопець коло дівчини) крікали нею що-сили, на що із чужої кишені чи жмені виходила відповідь: „крі-крі". Була це знаменита спроба, зближення до другої особи. В тих часах і в Парижі і у Відні і у Львові крікало всьо, що було. Причиною повстання цієї забавки було правдоподібно ось що: Власне кілька років перед тим вийшли були з моди широкі жіночі криноліни, до котрих уживано сталеві тонкі обручі, так зв. „стальки". Коли та мода скінчилася, лишились фабрикантам великі запаси тих стальок, яких до інших цілей годі було ужити. Отже хтось піддав тим фабрикантам думку робити з них „крі-крі". І добре на тім вийшли, бо та забавка розійшлася в міліонах примірників. Славний в тих часах комік Фішер, актор львівського театру, написав був з тої нагоди навіть одноактівку п. з. „Крі-крі", в якій представив, як одного старого кавалера-бюрократа Гутшенріттера, що залицявся до молодої панночки, а був дуже нервовий — при помочі „крі-крі" висадив молодший суперник із сідла.

— **Задатковану салю в Ремісничій Палаті при Стрілецькій площі ч. 8 на „Традиційну Маланку", яка з відомих причин не могла відбутися, використаємо на „Дитячу забаву". Забава з ріжними продукціями відбудеться в неділю 12. лютого ц. р. в год. 3 пополудня. Виділ Тов. Українська Захоронка у Львові запрошує Вп. Родичів прибути з діточками якнайчисленніше. Саля огріта.**

З листів до Редакції.

Прошу не відмовити мені поміщення на сторінках „Діла" слідуючого:

В тернопільському санаційному тижневику „Ґлос Подольскі" ч. 4. з 22. I. 1933 р. була стаття під заг. „Будують чи руйнують?", в якій обговорено зміст брошури М. Петришина (вид. „Пролому" 1932 р.) під повищим заголовком з критикою діяльности полк. Евг. Коновальця і УВО зглядно ОУН, до якої автор брошури ставиться неґативно та виказує її шкідливість для української справи. На вступі до повищої статті „Ґлос Подольскі" подає, що в її редакції зявився бувший український старшина, сьогодні незалежний чоловік, та вручаючи редакції згадану брошуру заявив, що автором її є один з українських послів з тернопільського воєвідства, знаний зі свого неґативного становища до українського революційного руху, чому дав зараз свій вислів.

У звязку з повищою редакційною дописко „Ґлосу Подольскего" дехто з місцевого українського громадянства приписує мені авторство згаданої брошури, супроти чого заявляю, що я не є автором брошури М. Петришина „Будують чи руйнують?" — вид. „Пролому" 1932 р. і з її появою не маю нічого спільного.

Прошу приняти слова моєї пошани.

Тернопіль, 26. січня 1933.

Д-р Степан Баран.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. ОСИП ПЕТРАШКЕВИЧ,

довголітній катехит і вчитель ґімназії „Р. Ш." ім. Ів. Франка у Дрогобичі, помер по довгій і важкій недузі дня 25. січня ц. р. Похорони відбулися 27 ц. м. з церкви Св. Трійці у Дрогобичі. В. Й. П!

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар в приватних оборотах 8.90.73 зол.

Трансакції. Продажа. Купно.

Бельгія 123.95, 124.26, 123.64; Данціґ 17, Голяндія 358.95, 359.85, 358.95; Льондон 30.35, 30.50, 30.20; Ню Йорк чеки 8.924, 8.94, 8.90; Ню Йорк кабель 8.928, 8.94 8.90; Париж 34.85, 34.94, 34.76; Прага 26.44, 26.50, 26.38 Швайцарія 172.84, 172.57, 172.41, Відень 45, 45, Берлін 212.35.

Акції.

Банк Польський 82 і пів, 82 і одна четверта.

ЗБІЖЕ.

Пшениця збірна 25.25—25.75, гречка на мливо 14.25—14.75, висівки житні 7.00—7.25, висівки пшен. 7.00—25 висівки пшен. грубі 7.25—7.75, пшениця збірна 27.25—27.75. — Інші курси незмінені.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платне кооперативам дня 27. I. 1933 р. за масло експортове та десерове пріма 2.20 зол., за літру молока 15—17 сот. [illegible] 0.00 зол., ковбасець 5.40—5.60 зол.

Театри.

Український Театр ім. Тобілевича в салі Театру Ріжнородностей.

Субота, 28. І. год. 3.00 попол. „Мікадо" оп. Сулівена.

Понеділок, 30. І. год. 7.30 веч. „Бояриня" песа Лесі Українки.

Вівторок, 31. І. год. 7.30 веч. „Мотря" Лужницького й Лісевича на основі Лепкого.

Великий Міський Театр.

Субота, 28. І. год. 7.30 веч. премієра „Розбійники" Фр. Шіллєра (Абон. 7).

Неділя, 29. І. год. 3.15 попол. „Аіда" оп. Вердія (виступ Голинського).

Театр Ріжнородностей.

Субота, 28. І. год. 7.30 веч. „Маґія" (Абон. 6).

Неділя, 29. І. год. 3.30 попол. „Джім і Джіл" (останній раз).

Неділя, 29. І. год. 7.30 веч. „Маґія" (ост. раз).

Кіна.

АДРІЯ: „Король прошаків".

АПОЛЬО: „Рай підростків".

АТЛЯНТІК: „Безприютні".

КАСІНО: „Мата Гарі" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Небезпечна проба", „Золотий шал".

КОПЕРНИК: „Жінка з бічної вулиці", „Слім і Грім при війську".

МАРУСЕНЬКА: „Жінка з бічної вулиці", „Слім і Грім при війську".

МІРАЖ: „Непотрібна".

ОАЗА: „Чоловік своєї жінки" та ревія.

ПАЛЯС: „Готель студентів".

ПАН: „Ц. к. команда сердець".

ПАСАЖ: „Пімста божевільного" та додатки.

ПРОМІНЬ: „Гаі-Тан" і комедія.

СТИЛЕВЕ: „Пат і Патахон, винахідники пороху" та ревія.

УТІХА: „Чудо вовків" і ревія „Підвечірок у тітки Кунеґунди".

ХИМЕРА: „Геєнна жінки".

Закордонне радіо.

Субота, 28. січня 1933.

Кенігсберг (217,1) 11.30 Оп. орхестра, 19.10 „Азійська виправа Свен Гедіна", **Барі** (269,4) 20.35 Опера, **Братислава** (278,8) 16.10 Концерт, 20.00 „Домок трьох дівчат" оп. Шуберта, **Бресляв** (325) 16.15 „Пригоди серед змій", 20.00 Вес. вечір, **Штрасбурґ** (345,2) 14.05, 18.00 Концерт, 21.30 „Ле Драгон де Віляр" ком. опера Мелярта, **Штутґарт** (360,6) 14.00 Пісні, 15.05 Нар. музика, **Білгород** (430,4) 20.00 Опера, **Рим** (441,2) 13.00 Орхестра, 20.45 Опера, **Беромінстер** (459,4) 20.45 „Лісле унд Фріцле" муз. песа Офенбаха, **Лянґенберґ** (472,4) 20.00 Вес. вечір, **Прага** (488,6) 19.05 „Вуйко Кропаль іде на баль" **Відень** (517,2) 11.30, 12.00, 13.10 Квартет, 15.10 Хор, 18.50 „Терезієнмессе" Гайдна, 22.15 Джез і спів (Петров), **Мінхен** (532,9) 16.40 Говорений хор, 20.15 „Беміше Музикантен" муз. водевіль Герца, **Будапешт** (550,5) 12.05 Концерт (спів, фортепян), 17.00 Циг. орхестра, 18.30 Концерт із двох фортепянах, **Любляна** (574,7) 20.00 Опера, **Харків** (937,5) 10.00, 15.15, 18.40 Концерт, 13.15 Література, 17.40 Популярна музика, 24.00 Нар. пісні, **Давентрі** (1554,4) 21.15 „Онли е Мил Гірль" муз. бурлеска, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 20.00 Вес. вечір, **Гільверзум** (1875) 21.10 Співочий хор.

Неділя, 29. січня 1933.

Братислава (279,3) 15.00 „Вільгельм Тель" оп. Россінія, **Бресляв** (325) 16.00 Пісні в супроводі лютні, **Міляно** (331,4) 12.30 Концерт, 21.00 Опера, **Штутґарт** (360,6) 12.00, 16.00 Концерт, 19.00 Вес. вар. музика, 20.00 „Ябука" оп. Штравса, **Ґельсінґфорс** (368,1) 17.35 Арфа, 18.35 „Віденська кров" оп. Штравса, **Ляйпціґ** (389,6) 12.00 Концерт, 20.00 „Село без дзвонів" оп. Кінеке, **Букарешт** (394,2) 17.00, 18.25 Орхестра, 20.00 „Весела вдовичка" оп. Леґара, **Сотенс** (403,8) 20.45 Муринські пісні (трансм. з Нюйорку), **Рим** (441,2) 12.30 Концерт, 20.45 „Ґейша" оп. Джонса, **Відень** (517,2) 10.30 Пісні (Кіюріна) 11.30, 17.05 Концерт, 20.00 Звуковик, танок, оперетка, **Мінхен** (532,9) 15.15 Нар. пісні, **Будапешт** (550,5) 11.15 Богослуження, концерт, 18.15 Мад. пісні, **Харків** (937,5) 10.30, 15.15, 16.00, 13.40, 24.00 Концерт, 13.15 Звуковик, 16.30 Гумор, сатира.

Львівське радіо.

Субота, 28. січня 1933.

11.40 Огляд преси, 11.50, 13.10 Метеорольоґ. комунікат, 11.58 Час, 12.10 Грамофон, 13.15 Шк. поранок, „Останні колядники" авд., 15.10 Експорт. комунікат, 15.35 Для дітей „Наша Юлька", 16.00 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 Лещатаські терени Гуцульщини, 17.00 Авд. для хорих, Коляди, 17.40 Відчит про Виспянського, 18.00 Легка й танк. музика, 18.55 Льв. літопис із 1859 р., 19.10 Всячина, 19.30 На овиді, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 Концерт хору льв. синагоги, 22.05 Шопенівський хор, 22.40 Фейлетон, 22.50 Комунікати, 23.00 Танк. музика.

Неділя, 29. січня 1933.

11.35 Місійний відчит, 11.58 Час, 12.10 Метеорольоґ. комунікат, 12.15 Симф. поранок, 14.00 Плекаймо овочі, 14.20 Легка музика, 14.40 Що чувати, що треба знати?, 15.00 Орхестра, спів, 16.00 Для дітей: „Що діється в світі", „На червоній зорі", 16.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.45 „Жиґмонтова колюмна в Варшаві", 17.00 Солісти, комунікат союзу сільгромад, 18.00 Всячина, 18.20 Лісовий куток, 18.30 Відчит мін. Квятковського, 20.00 Польські нар. танки та пісні, 21.30, 21.32 Спортові вістки, 21.40 Скрипка, 22.10 Танкова музика, 23.05 Комунікати, 23.10 Ревія.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Підгайці позір! Загальні Збори Членів Відділу Взаїмної Помочі Українського Вчительства в Підгайцях відбудуться дня 1. лютого 1933 р. в годині 3 пополудни в салі школи мужеської (дім Кучми). Програму Зборів подамо на місці. — **Кипріян Малис,** голова Відділу. 1302

Жертви для нещасної матери в золотих: М. Мартиникова 1, складка матерей з Угриниковець 4.52, Ів. Шперналь 1.80, коляда з Рівного 2, Аматорський Гурток зі Старого Самбора 10, о. М. Думанський 2, складка в Микулинцях 25.25. Разом з попередніми жертвами зібрано 1.004.22 зол. і 2 долярі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.15	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні по	зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	зол. 350—
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„ 0·40	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10	„ „ 1/2	„ 200—
1 „ „ в тексті і новинках	„ 0·48	шукаючі праці	„ 0·08	„ „ 1/4	„ 110—
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·55	слова товстим друком подвійно.		„ „ 1/8	„ 60—
				Текстові сторони 50 проц. дорожче.	

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.